

Matt 13 Ugresset i hveten

24 Han la fram for dem en annen lignelse og sa:
«Himmelriket kan sammenlignes med en mann som hadde sådd godt korn i åkeren sin. 25* Og mens alle sov, kom fienden hans og sådde ugress blant hveten og gikk sin vei. 26 Da kornet skjøt opp og satte aks, kom også ugresset til syne. 27 Tjenerne gikk til jordeieren og sa: 'Herre! Var det ikke godt korn du sådde i åkeren? Hvor kommer da ugresset fra?' 28 'Det har en fiende gjort', svarte han. Tjenerne spurte ham: 'Vil du vi skal gå og luke det bort?' 29 'Nei', svarte han, 'for når dere luke bort ugresset, kunne dere samtidig komme til å rykke opp hveten. 30* La dem begge vokse der sammen til høsten kommer. Og når det er tid for innhøsting, skal jeg si til dem som høster inn: Sank først sammen ugresset og bind det i bunter for å brenne det. Men hveten skal dere samle i låven min.'» Slik lyder Herrens Ord.

Denne kirken har stått her i 158 år. Hver gang det har vært gudstjeneste har det gått en prest opp på denne prekestolen og lest fra Bibelen og etter fattig eller rik evne lagt ut bibeltekstene så folk skulle forstå dem. Når jeg går opp hit på prekestolen i dag, går jeg inn i denne tradisjonen. De siste årene har prekestolen riktignok vært atskillig mindre i bruk enn tidligere.

Høyttaleranlegg har gjort det mer naturlig å stå nede på golvet eller i koret. Men for å ta opp arven etter disse andre prestene, syntes jeg det var nødvendig å gå opp hit. På prekestolen fra 1860.

Prekestolen i den tidligere kirken som sto her, minnet om denne. Men den hadde fire malerier på de fire feltene på prekestolen her. Maleriene forestilte de fire evangelistene, Matteus, Markus, Lukas og Johannes. Det gir mening å ha bilde av akkurat evangelistene på prekestolen, for de aller fleste søndager er det tekster fra nettopp de fire evangelistene det blir prekt over. Vi står på deres fundament, så å si.

Der ønsker jeg å stå.

Grunnen til at maleriene ikke kom med på denne prekestolen, var vel at malerier ikke var så in i tida på 1860-tallet, så de ble solgt og brukt til medisinskap inne i Oltesvik. Men siden er de kommet til rette og de befinner seg nå på museet på Bygdøy. Det er blitt tatt bilder av dem, og bildene henger i bleke utgaver her i kirken, to til venstre og to til høyre. Siden jeg ofte har sittet ved pianoet i denne kirken har jeg ofte betraktet de to til venstre. Og jeg blir ikke ferdig med å undres over hvor lite pene de to evangelistene er, og spesielt over hvor stygge tenner Markus har. Mangelen på billedskjønnhet og tidsriktighet i disse maleriene gjør meg trygg på at fundamentet for prekestolen er stabilt. Det er ikke evangelistenes utseende eller hellighet vi

bygger på, men Jesus, han som de skriver om. Han er det som er hellig, han er det som bærer prekestolen. Prekestolen står ikke plassert i sentrum i kirken. Den står plassert på siden. For sentrum i kirken er alteret som representerer Jesus sitt nærvær, og prekestolen står plassert her på siden for å ikke skjule for ham, men for at vi skal kunne peke på ham.

Det er mange ting som kan skjule Kristus. Prestene eller predikantene kan skygge for ham fordi de i sin latskap ikke har forberedt seg skikkelig. Eller fordi de ikke tør å ta fram det radikale i bibeltekstene. Eller de kan bevisst forsøke å stille seg selv i sentrum, for det er ganske hyggelig å være i sentrum for folks oppmerksomhet.

Jeg har kjent på alle disse fristelsene. Så når jeg har stilt meg her på prekestolen akkurat i dag, er det for å markere at jeg går inn i den tradisjonen som de har lagt, de som har gått foran, for å stå på evangelistene sitt fundament, og for å kunne peke på Jesus, han som er kirkens sentrum.

I dag er det såmannssøndagen, og teksten er en lignelse som Jesus fortalte, om å så korn i åkeren, et bilde på at Jesus – og senere prester og predikanter - taler Guds Ord blant mennesker og at dette Gudsordet er levende og skaper tro i mennesker. Men, sier Jesus i lignelsen, det er også onde krefter i spill i enhver by og bygd og i

enhver menighet, som gjør at det som vokser opp i åkeren ikke er rent korn. Det er ugress i hveten. Vranglære. Synd. Strid og ødeleggende krefter. Hva gjør vi med ugresset, spør tjenerne. Og jeg forventer liksom at Jesus skal si: Få det bort! Ugresset må ikke få kvele og ødelegge det gode kornet! For Bibelen sier lignende ting andre steder, som Jesus selv sier det i Mark 8.15 *Pass dere og hold dere unna fariseernes surdeig og surdeigen til Herodes ...* Her er det ikke snakk om å leve sammen med, nei, hold dere unna! Eller slik Paulus sier i 1 Kor 5 når noen i menigheten synder: *Vet dere ikke at litt surdeig gjennomsyrer hele deigen? 7** Rens ut den gamle surdeigen.* Det er altså ikke plass til noe vondt og urent blant dere.

I denne tradisjonen skulle vi tro at Jesus ville si: Få bort ugresset. Men han sier ikke det. *'Nei', svarte han, 'for når dere luker bort ugresset, kunne dere samtidig komme til å rykke opp hveten. 30* La dem begge vokse der sammen til høsten kommer.*

Uten denne lignelsen om ugresset i hveten (og lignende tekster, for de fins også!), hvis vi bare hørte på formaningene om å rense ut surdeigen og tilrettevise eller utvise syndere og vranglærere, ja da kunne vi kanskje ha begynt å samle folk til hellig krig for Jesus. Eller i alle fall kunne vi ha begynt å drømme om en ren menighet. Og mange har drømt om en ren menighet

dere alle er rettroende og enige med hverandre, og mange har prøvd å skape rene menigheter også.

Men vi får ikke støtte av Jesus på et slikt prosjekt. Jesus sier tydelig i denne lignelsen at det fins en ond makt i verden. Og under disse livsvilkårene - der Jesus sår det gode og den onde stadig forsøker å ødelegge - under disse livsvilkårene er det vi lever, i all den glede og all den smerte som det er. Jesus er den som er kommet til jord og deler disse livsvilkårene med oss, og han er det som sier: Ikke forsøk å luke bort det vonde og urene.

Guds menighet på jord ifølge denne lignelsen, er denne kornåkeren. Med godt og dårlig korn i. Det er ikke kornets renhet som gjør oss til Guds menighet, det er Guds kraft som gjør oss til hans menighet. Det er ikke vår egen prektighet og hellighet som gjør oss til Guds menighet, det er Guds hellighet som gjør oss til hans menighet, han som har utvalgt oss og som gjør oss hellige.